

PETYCJA

w sprawie zmiany przepisów KPC i KPK dotyczących dopuszczania pełnomocników oraz środka zaskarżenia

Adresat:

Minister Sprawiedliwości

Sz. Pan Waldemar Żurek

Wnoszący:

w imieniu własnym oraz środowiska

I. Podstawa prawna petycji

Działając na podstawie art. 2 ust. 1 i 2 ustawy z dnia 11 lipca 2014 r. o petycjach (Dz.U. 2014 poz. 1195), w interesie publicznym oraz we własnym interesie, wnoszę petycję dotyczącą konieczności zmian w Kodeksie postępowania cywilnego oraz Kodeksie postępowania karnego w zakresie dopuszczania pełnomocników i obrońców, a także wprowadzenia skutecznych środków zaskarżenia.

II. Żądanie

Domagam się podjęcia prac legislacyjnych prowadzących do:

- 1) W Kodeksie postępowania cywilnego (KPC):
 - wprowadzenia skutecznego środka zaskarżenia na odmowę dopuszczenia pełnomocnika, w tym pełnomocnika ze stałego stosunku zlecenia.
- 2) W Kodeksie postępowania karnego (KPK):
 - wprowadzenia możliwości reprezentowania oskarżonego przez osobę niebędącą profesjonalnym pełnomocnikiem (adwokatem lub radcą prawnym), np. osobę zaufania lub osobę pozostającą ze stroną w stałym stosunku zlecenia;
 - wprowadzenia skutecznego środka zaskarżenia na odmowę dopuszczenia obrońcy lub pełnomocnika.
- 3) Doprecyzowania jednolitych, jasnych kryteriów dopuszczania pełnomocników i przedstawicieli organizacji społecznych, w celu ograniczenia uznaniowości decyzji sądów.

III. Uzasadnienie

Brak środka zaskarżenia na odmowę dopuszczenia pełnomocnika lub obrońcy narusza art. 42, 45 oraz 78 Konstytucji RP, art. 47 Karty Praw Podstawowych UE oraz art. 6 EKPCz. Odmowa taka ma obecnie charakter ostateczny i nie podlega kontroli instancyjnej, co pozbawia stronę realnego prawa do obrony.

W KPC istnieje możliwość reprezentacji przez pełnomocnika pozostającego ze stroną w stałym stosunku zlecenia (art. 87 KPC). Problemem jest jednak brak jakiegokolwiek drogi odwoławczej od odmowy dopuszczenia takiego pełnomocnika.

W KPK sytuacja jest jeszcze bardziej restrykcyjna. Art. 82 KPK ogranicza katalog obrońców wyłącznie do adwokatów i radców prawnych. Oskarżony nie ma możliwości wyboru osoby zaufania ani osoby prowadzącej jego sprawę na podstawie stałego stosunku zlecenia, co jest nieproporcjonalne i sprzeczne z realnym prawem do obrony.

Praktycznym przykładem naruszeń jest sprawa III C 137/19 Sądu Okręgowego w Warszawie, w której odmowa dopuszczenia pełnomocnika wydana została bez możliwości wniesienia środka zaskarżenia. Strona została faktycznie pozbawiona prawa do sądu.

IV. Propozycje legislacyjne

- 1) W KPC – dodanie przepisu pozwalającego na wniesienie zażalenia na odmowę dopuszczenia pełnomocnika.
- 2) W KPK – zmiana art. 82 KPK poprzez dopuszczenie, obok adwokatów i radców prawnych, również innych osób wskazanych przez oskarżonego jako obrońcy, w szczególności osób zaufania lub osób pozostających ze stroną w stałym stosunku zlecenia.
- 3) W KPK – wprowadzenie przepisu przewidującego środek zaskarżenia na odmowę dopuszczenia obrońcy lub pełnomocnika.
- 4) Ustalenie jednolitych kryteriów dopuszczania przedstawicieli organizacji społecznych jako uczestników postępowań.

V. Wniosek końcowy

Wnoszę o podjęcie przez Ministerstwo Sprawiedliwości inicjatywy legislacyjnej zmierzającej do zmiany opisanych przepisów, celem zapewnienia obywatelom realnego prawa do obrony oraz skutecznego środka odwoławczego od odmowy dopuszczenia wybranego pełnomocnika lub

obrońcy.

Z poważaniem,